

Forwarded this email? [Subscribe here](#) for more

[Burgerberaad of boerenbedrog](#)

[Richard Tol](#)

Apr 11

[READ IN APP](#) ↗

Twintig February werd ik uitgenodigd om als expert te getuigen voor het [Nationale Burgerberaad Klimaat](#). Ik weet het een en ander over [klimaat](#) en [economie](#), maar het was duidelijk dat niet iedereen in de organisatie mij erbij wilde hebben.

Het Burgerberaad is een *citizen jury*. Het parlement delegeert een taak aan een willekeurige groep burgers die kennis verwerven, discussieren, en een gezamenlijk advies geven. Citizen juries worden [te pas en te onpas](#) gebruikt. Dit Burgerberaad gaat over de bijdrage van huishoudens aan het klimaatbeleid. Het is goed dat burgers hier over gehoord worden. Het is belangrijk dat die burgers toegang hebben tot *alle* relevant informatie, zonder filter op politieke kleur.

Acht Maart was het zover. Twee gesprekken van een uur met mensen die nieuws- en leergierig waren. Iedereen was beleefd en constructief. Ik had liever langer gepraat. Daarna nog een [interview](#) over mijn indrukken en, heel vreemd, mijn relatie met Professor Reyer Gerlagh. De vraag bevestigde mijn eerdere indruk dat er iets niet in de haak was. Reyer is een oud-studiegenoot en -collega. Ik zie hem altijd graag. Hij heeft een ander perspectief, altijd doordacht, en ik leer daarvan.

Ik was het al weer bijna vergeten toen Marcel Crok contact opnam. Marcel is een wetenschapsjournalist die meer weet over klimaatverandering dan de meeste journalisten (en enkele klimaatwetenschappers). Marcel is terecht kritisch over sommige dingen die gaande zijn in klimaatonderzoek.

Het Burgerberaad had drie uitspraken van Marcel met de “feiten” vergeleken en “gecorrigeerd”. Marcel heeft [uitgebreid](#) op de eerste twee gereageerd. Hij heeft gelijk en het Burgerberaad ongelijk: Er is geen klimaatsignaal waargenomen in orkanen en overstromingen. Dit is deels omdat oudere waarnemingen van lage kwaliteit zijn en deels omdat er zo veel andere dingen gaande zijn, met name voor omstromingsrisico's.

Marcel's derde uitspraak is mijn kernexpertise: Zijn de baten van het Europese klimaatbeleid groter dan de kosten? De Europese doelstellingen zijn moeilijk te [rechtvaardigen](#), maar de huidige prijs van uitstootrechten is goed te [verdedigen](#). Het Europese klimaatbeleid is onnodig gecompliceerd en duur; de [effectiviteit](#) is omstreden. Marcel's skepsis is in orde.

Het Burgerberaad meent van niet. Ik heb daar drie problemen mee. De organisatie van het Burgerberaad zou neutraal moeten zijn. Het gaat om de mening van de burgers, niet van de organisatoren. Het Burgerberaad gaat over Nederlandse huishoudens, niet over het hele Europese klimaatbeleid.

Het derde probleem is het grootst. In de conceptversie van de factcheck haalt het Burgerberaad een studie van [Sanderson & O'Neill](#) aan. Zij concluderen dat “whereas 18 (5) percent of optimal solutions starting in 1980 meet the 2 (or 1.5) degree target, 5 (or 0)% of 2020 simulations meet the goals”. Met andere woorden, de kosten van de twee graden doelstelling zijn groter dan de baten in 19 van de 20 gevallen; de kosten van de anderhalve graad doelstelling zijn altijd groter. Deze conclusie is geen uitbijter in de literatuur.

Sanderson & O'Neill schrijven verder dat het beter geweest zou zijn als de uitstootbeperking in 1980 begonnen was (onder premier Dries van Agt). Het is nu 2025. De Verenigde Staten hebben zich weer teruggetrokken uit het internationale klimaatbeleid, China doet weinig, en India minder. Er was een kleine kans in 2020, een kleinere in 2025.

Het Burgerberaad beweert dat Marcel **ongelijk** heeft en, in de onderbouwing, haalt een studie aan die Marcel **gelijk** geeft.

Dat was het concept. Marcel heeft ze op de juiste lezing van Sanderson & O'Neill gewezen. In de [gepubliceerde versie](#) wordt Sanderson & O'Neill verzwegen.

Het is niet toegestaan een studie bewust te verzwijgen die je conclusie tegenspreekt.

Het bovenstaande is herhaaldelijk besproken met het Burgerberaad.

Tol Tales is free today. But if you enjoyed this post, you can tell Tol Tales that their writing is valuable by pledging a future subscription. You won't be charged unless they enable payments.

[Pledge your support](#)

[Like](#) [Comment](#) [Restack](#)

© 2025 Richard Tol
548 Market Street PMB 72296, San Francisco, CA 94104
[Unsubscribe](#)

Get the app

 Start writing